

Jaarverslag 2019

INHOUD

Het publieksjaarverslag 2019 van VluchtelingenWerk Nederland.

In dit publieksjaarverslag vertellen wij over onze activiteiten in 2019. Wilt u meer lezen over de jaarcijfers van onze organisatie? Vanaf 30 juni 2020 staat de landelijke jaarrekening op vluchtelingenwerk.nl/jaarverslag. Heeft u vragen of wilt u samenwerken met VluchtelingenWerk? Ga dan naar vluchtelingenwerk.nl.

© VluchtelingenWerk Nederland, mei 2020

VOORWOORD

'Al veertig jaar hart voor vluchtelingen'. Met deze ogenschijnlijk simpele woorden staan we in 2019 stil bij het veertigjarig bestaan van VluchtelingenWerk. Niettemin herbergt deze zin een ongekende toewijding: van onze 12.500 vrijwilligers, van onze 64.000 donateurs en van de vele fondsen, partnerorganisaties en overheden die onze waarde zien. Stuk voor stuk dragen ze bij aan een goede start voor vluchtelingen, en dat zij veilig kunnen wortelen en uitgroeien tot zelfstandige inwoners van Nederland. Ook in 2019 is de toon over vluchtelingen in de media en in het politieke en maatschappelijk debat erg hard. Maar het feit dat zovelen, ik noem ze 'de stille meerderheid', deze mensen een warm hart toedragen, raakt mij. Het stemt mij positief over het draagvlak dat VluchtelingenWerk heeft in Nederland.

Extra aandacht

Dat wij nog altijd keihard nodig zijn om op te komen voor de belangen van vluchtelingen, wordt in 2019 opnieuw volop duidelijk. We begeleiden zo'n 57.000 asielzoekers tijdens hun asielprocedure en 81.000 vluchtelingen tijdens hun integratie. We bereiden vluchtelingen voor op de arbeidsmarkt, dragen eraan bij dat Afghaanse tolken betere bescherming krijgen en dringen er ook dit jaar bij de overheid op aan om de lange wachttijden voorafgaand aan de asielprocedure snel op te lossen. Zo presenteren wij de Tweede Kamer ons onderzoeksrapport waarin we laten zien wat het voor vluchtelingen betekent om zo lang in onzekerheid te leven. Veel mensen komen hier relatief gezond aan, maar raken alsnog (mentaal) geschonden omdat ze in een uitzichtloze wachtsituatie zitten. Hierop hameren we ook in onze gesprekken met het COA en de IND.

Daarnaast verstevigen we onze strijd tegen de verdere afbraak van asielrechten.

Vluchtelingen hangt de afschaffing van de rechtsbijstand boven het hoofd, evenals inperking van de verblijfsstatus van vijf naar drie jaar – politieke maatregelen die nadelig zijn voor vluchtelingen. Bovendien voorspellen wij dat de IND hier juist meer werk door krijgt.

In 2021 gaat de nieuwe inburgeringswet van kracht. De wet brengt een grote verandering met zich mee voor vluchtelingen en voor VluchtelingenWerk. In 2019 en ook komend jaar wordt hard gewerkt om goed voorbereid te zijn op de invoering van deze nieuwe wet en de aansluiting ervan op onze dienstverlening aan vluchtelingen.

Onverminderde inzet

Ook in 2020 volgen we de ontwikkelingen op de voet en blijven wij ons onverminderd inzetten voor vluchtelingen. Dit jaar wordt roerig. Al was het maar omdat stevige taal richting vluchtelingen nog vaker de boventoon zal voeren in de debatten in aanloop naar de Tweede Kamerverkiezingen van 2021. Toch hoop ik dat de jaren twintig de jaren worden van verbinding; waarin we de door ons opgebouwde beschaving, mensenrechten en rechten voor vluchtelingen koesteren; waarin we de gematigde Nederlander meer gaan horen en we meer zullen luisteren naar dat 'stille midden'. VluchtelingenWerk maakt zich in ieder geval sterk voor die verbinding.

Wij danken u hartelijk voor uw steun en hopen dat u ons blijft steunen!

Namens het bestuur,
Abdeluheh Choho,
directeur VluchtelingenWerk Nederland

'Dat wij nog altijd keihard nodig zijn om op te komen voor de belangen van vluchtelingen, wordt in 2019 opnieuw volop duidelijk.'

1. Wie zijn we en wat doen we?

VluchtelingenWerk Nederland is een onafhankelijke organisatie die opkomt voor de belangen van asielzoekers en vluchtelingen. We zetten ons in voor een rechtvaardige behandeling van deze mensen, die in een kwetsbare positie verkeren. Zij zijn huis en haard ontvlucht vanwege oorlog, politiek geweld, hun seksuele geaardheid, afkomst of religie.

We ondersteunen vluchtelingen bij het opbouwen van een nieuw bestaan in Nederland. Met een fijnmazig netwerk van locaties, medewerkers en vrijwilligers in het hele land is VluchtelingenWerk de enige organisatie in Nederland die vluchtelingen in alle stadia van hun verblijf bijstaat.

VluchtelingenWerk is actief in alle asielzoekerscentra en in 77% van de gemeenten. We geven voorlichting over de asielprocedure en begeleiden vluchtelingen in de gemeenten zodat zij zich zelfstandig kunnen redden in de Nederlandse maatschappij. Ook voeren we projecten uit die zich richten op werk, financiële zelfredzaamheid, vluchtelingkinderen, draagvlak en terugkeer en geven we inburgeringscursussen.

Dé belangenbehartiger

Als belangrijkste belangenbehartiger van asielzoekers en vluchtelingen in Nederland richten we ons op de overheid, de politiek en (landelijke) organisaties. We vragen aandacht voor knelpunten in de uitvoering van wet- en regelgeving, doen onderzoek naar integratie en het Nederlandse asielsysteem en zetten ons in voor een beter beleid. Verder werken we aan een welkome samenleving voor vluchtelingen door een breed publiek kennis te laten maken met vluchtelingen via publiekscampagnes, voorlichting en persoonlijke verhalen.

Commissies

VluchtelingenWerk heeft drie adviescommissies: een Commissie Opvang en Integratie, de Commissie Asiel en de Vluchtelingen Advies Raad. In deze commissie zitten externe deskundigen en adviseurs met een vluchtelingenachtergrond. De commissies worden gevraagd om advies te geven over specifieke actuele onderwerpen en standpuntbepalingen.

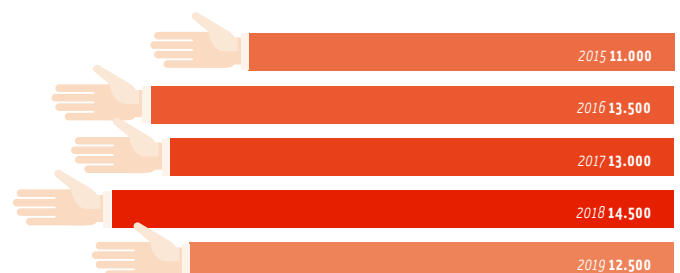
In 2019:

- Begeleiden we 57.000 asielzoekers bij hun asielprocedure.
- Begeleiden we 81.000 vluchtelingen in de gemeenten.
- Zetten 12.500 vrijwilligers zich in voor vluchtelingen.
- Zijn onze vijf regionale stichtingen actief in 77% van alle gemeenten.
- Starten we bijna 1.850 aanvragen voor gezinshereniging en ondersteunen we vele duizenden vluchtelingen met hun gezinshereniging die in voorafgaande jaren is gestart.
- Beantwoordt de Helpdesk ruim 7.700 vragen.
- Organiseren we voor bijna 550 vluchtelingkinderen vakantieweken.
- Volgen ruim 4.550 vluchtelingen bij ons een inburgeringscursus.
- Faciliteren wij zo'n 5.000 ontmoetingen tussen vluchtelingen en Nederlanders tijdens *Bakkie Doen?* en komen 11.000 bezoekers naar de *Open azc dag*.

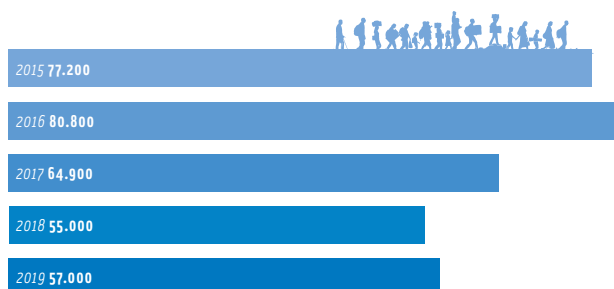
Aantal vluchtelingen begeleid in de gemeenten

Aantal vrijwilligers

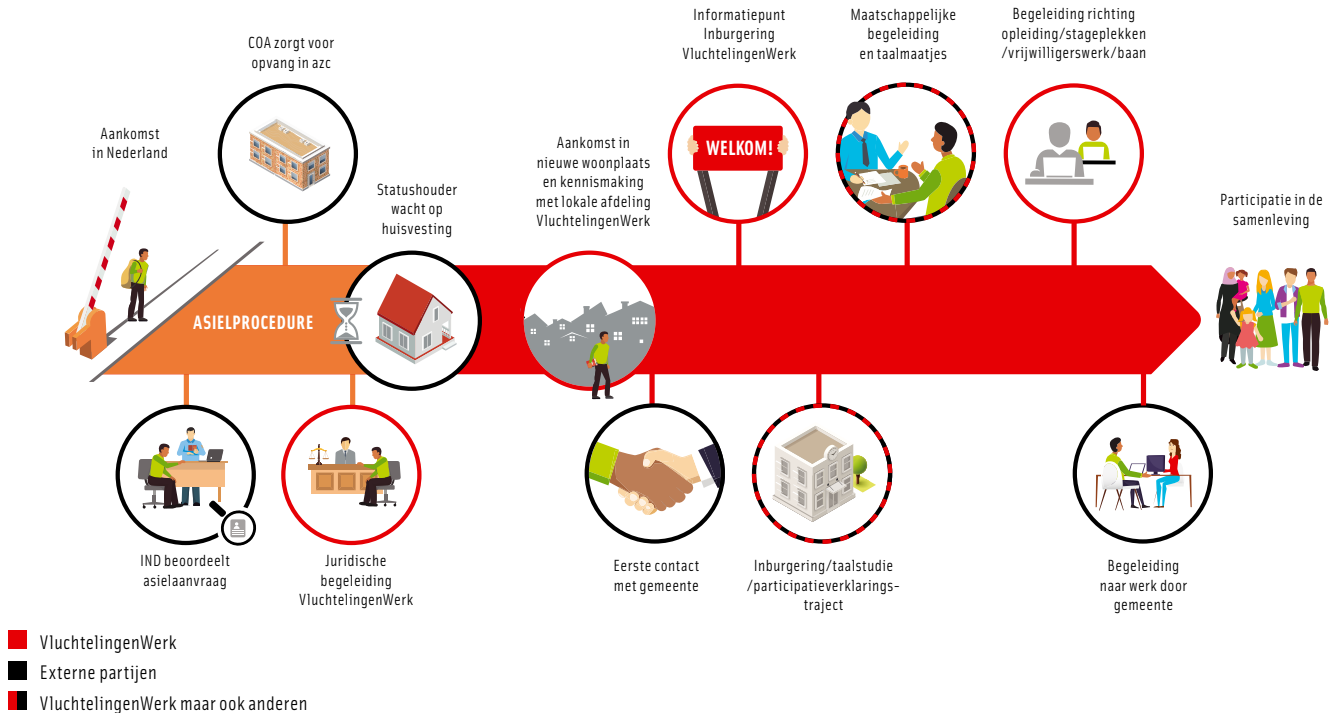

Aantal asielzoekers begeleid tijdens de asielprocedure

2. Van aankomst naar toekomst

VluchtelingenWerk biedt asielzoekers en vluchtelingen ondersteuning vanaf de aankomst in Nederland tot en met het opbouwen van een zelfstandige toekomst. Dit doen wij al meer dan veertig jaar. De opgedane kennis en ervaring zetten onze vrijwilligers en beroepskrachten dagelijks in om vluchtelingen te begeleiden en op weg te helpen in de Nederlandse maatschappij.

De asielprocedure

In alle fasen van de asielprocedure en ook daarna krijgen asielzoekers en vluchtelingen juridische ondersteuning van onze medewerkers en speciaal daarvoor getrainde vrijwilligers. Deze juridische ondersteuning wordt versterkt en aangevuld door verschillende (lokale) projecten. Daarnaast ondersteunen we asieladvocaten en delen we onze kennis over herkomstlanden, de asielprocedure en jurisprudentie met asieladvocaten. Ook signaleren we knelpunten in het beleid en/of de uitvoering ervan.

Voorlichting en ondersteuning tijdens de procedure

Kennis over de asielprocedure helpt bij een soepel proces. Daarom geven we asielzoekers voorlichting over de asielprocedure, zodat zij weten wat hun te wachten staat en met welke organisaties zij te maken krijgen. Ook analyseren we het vluchtverhaal en wonen we de gehoren bij met de IND. Gedurende de ingewikkelde asielprocedure kunnen asielzoekers bij ons terecht met (juridische) vragen en bieden wij een luisterend oor.

Resultaat:

- 👍 We begeleiden 57.000 asielzoekers in asielzoekerscentra door heel Nederland.
- 👍 Vanuit lokale kantoren van VluchtelingenWerk en Regionale Steunpunten Rechtsbescherming (RSR) ondersteunen we vluchtelingen in 280 gemeenten.

Trends en bijzonderheden

Het aantal asielzoekers dat in 2019 asiel aanvraagt in Nederland is niet substantieel hoger dan andere jaren. Wel gaat het over andere nationaliteiten. Zo valt het relatief hoge aantal Turkse asielzoekers op. De overheid kiest ervoor om de asielverzoeken uit veilige landen voorrang te geven in de asielprocedure, zodat deze aanvragen snel afgewezen kunnen worden. Mede vanwege het tekort aan IND-personeel leidt dit ertoe dat grote aantallen asielzoekers te maken hebben met enorm lange wachttijden voordat hun procedure start, soms wel tot anderhalf jaar. Zie ook 'Lange wachttijden asielprocedure en gezinshereniging' op pagina 13.

Juridische begeleiding in gemeenten

Veel vluchtelingen hebben (soms nog jaren na aankomst) juridische vragen, bijvoorbeeld over gezinshereniging, verlening of terugtrekking van een vergunning of over terugkeer. We streven overall naar een basisaanbod voor rechtsbescherming. Vluchtelingen die in gemeenten wonen waar VluchtelingenWerk geen begeleiding uitvoert, kunnen terugvallen op de Regionale Steunpunten Rechtsbescherming (RSR). Deze steunpunten adviseren bij complexe vragen over vreemdelingenrecht.

Begeleiding bij gezinshereniging

Vluchtelingen die door hun vlucht gescheiden zijn geraakt van hun gezin, hebben recht op gezinshereniging. Onze medewerkers en vrijwilligers bieden ondersteuning bij de ingewikkelde gezinsherenigingsprocedure. Zo geven we voorlichting over de gang van zaken, helpen we bij de aanvraag, begeleiden we bij het verzamelen en opsturen van benodigde documenten en onderhouden we contact met de IND. Een gezinsherenigingsprocedure start meestal al in het azc, maar wordt vaak pas afgerond als de vluchteling al verhuisd is naar een gemeente. Wij staan vluchtelingen bij vanaf het moment van aanvraag tot aan de hereniging.

Resultaat:

- 👍 We starten bijna 1.850 aanvragen voor gezinshereniging en ondersteunen nog vele duizenden vluchtelingen met hun gezinshereniging die in voorafgaande jaren is gestart.

Scholing van asieladvocaten en medewerkers

We ondersteunen asieladvocaten en medewerkers niet alleen via onze Helpdesk, maar ook met onze online kennisbank *VluchtWeb*. Verder duiden we jurisprudentie in *UPdate*, een digitale nieuwsbrief die eens in de twee weken verschijnt. Daarnaast organiseren we halfjaarlijkse bijeenkomsten voor de Werkgroep Rechtshulp aan Vluchtelingen (WRV) en verzorgen we thematische expertsessies. Voor medewerkers van VluchtelingenWerk organiseren we interne symposia over relevante ontwikkelingen.

Steun van de Helpdesk

Onze Helpdesk staat in 2019 veel advocaten, medewerkers en vrijwilligers te woord.

Resultaat:

- 👍 In 2019 beantwoorden we 7.722 vragen, waarvan:
 - 1.930 over de asielprocedure.
 - 3.313 over landen van herkomst.
 - 2.479 over integratie.

Salah (38) uit Jemen werd herenigd met zijn gezin. 'Onze grootste zorgen liggen nu achter ons.'

Merawi (9) uit Eritrea op de vakantieweek in Driebergen: 'Net als in het azc slapen we hier in een stapelbed, maar verder is alles anders. We kunnen zwemmen en een watergevecht houden. Ook waren er wel honderd pannenkoeken!'

Kindervakantieweken: even ontsnappen aan de zorgen

Al bijna dertig jaar organiseren wij de Kindervakantieweken voor vluchtelingkinderen. Tijdens deze vakantieweken gaan vluchtelingkinderen en eenoudergezinnen een weekje weg in de Nederlandse natuur. De vakanties bieden rust en afleiding van de dagelijkse zorgen en vergroten het zelfvertrouwen van deze kinderen.

Resultaat:

- 👍 101 alleenstaande ouders gaan met 227 vluchtelingkinderen (tot 12 jaar) op vakantie, op 11 verschillende vakantieplaatsen.
- 👍 Nog eens circa 300 kinderen (tussen de 6 en 17 jaar) gaan alleen op vakantie naar vakantiecampen in onder andere Leusden, Driebergen, Ommen, Oldebroek en Vierhouten.

Time4You: belangen van vluchtelingkinderen

Met ons project *Time4You* komen we op voor de belangen van vluchtelingkinderen in azc's. Het project kent verschillende onderdelen. Zo houden we wekelijkse bijeenkomsten voor kinderen in azc's. Hier informeren wij hen op kindvriendelijke wijze over allerlei onderwerpen die kinderen in het algemeen of juist specifiek vluchtelingkinderen aangaan. Kinderen kunnen er ook terecht met hun vragen en verhalen.

Daarnaast verzorgen we voor vluchtelingkinderen algemene voorlichting over de asielprocedure, kinderrechten en het leven in Nederland. Verder implementeren we binnen het project de methode waarmee we kijken naar de aanwezigheid van zelfstandige asielmotieven bij meereizende kinderen. Deze zelfstandige situatie van kinderen blijft vaak onderbelicht in de asielprocedure. Wanneer blijkt dat een kind om bepaalde redenen gevaar loopt in het land van herkomst verwijzen wij door naar gerichte (juridische) ondersteuning. Ook werken we samen met andere organisaties om de positie van vluchtelingkinderen in de asielprocedure te versterken.

Resultaat:

- 👍 We organiseren 783 *Time4You*-bijeenkomsten in 34 azc's.
- 👍 We geven 64 algemene voorlichtingen aan kinderen in azc's.
- 👍 Bij 230 meereizende kinderen kijken we of er sprake is van een zelfstandig asielmotief.
- 👍 80 medewerkers die betrokken zijn bij ons werk voor kinderen in azc's bezoeken een themadag, waar wordt ingegaan op kinderrechten, asiel, privacy (AVG) en signalering van psychische problemen bij vluchtelingkinderen.

*David (53) uit Ghana
doorbrak met vrijwilliger
Akke de impasse van
een keihard leven in de
illegaliteit.*

Samenspel: zelfvertrouwen vergroten

Met ons muziekproject *Samenspel* gaan vluchtelingkinderen op azc-scholen door heel het land aan de slag met muziek en dans. Tijdens de muzieklessen bereiden ze zich voor op een écht concert met een orkest. In 2019 organiseren we een concert met De philharmonie zuidnederland in Kerkrade en nog eens twee concerten met het Orkest van het Oosten in Enschede en Zwolle. Het afsluitende concert, samen met het Twents Jeugd Symfonie Orkest, is op 15 november in TivoliVredenburg in Utrecht. Door *Samenspel* kunnen vluchtelingkinderen even ontsnappen aan hun zorgen. Ook versterkt dit project hun vertrouwen in zichzelf en in de toekomst. Bij de concerten in Utrecht en Zwolle waren ook donateurs van VluchtelingenWerk aanwezig.

Resultaat:

- 👍 1.515 vluchtelingkinderen doen mee aan de muzieklessen van *Samenspel*.
- 📷 In het AD verschijnt een sfeerverslag van het sprankelende slotconcert.

Met Opgeheven Hoofd: toekomstperspectief

Met het project *Met Opgeheven Hoofd* staan we afgewezen asielzoekers bij zodat zij zelfstandig een keuze kunnen maken over hun toekomst. Als iemand kiest voor terugkeer schakelen we een partnerorganisatie in het land van herkomst in. Zo bieden we hulp bij oriëntatie op re-integratie en het opbouwen van een nieuw leven. We werken in 2019 aan meer bekendheid over en draagvlak voor ons terugkeerproject. Ook geven we voorlichting op maat aan vluchtelingkinderen over dit lastige onderwerp. Zij hebben geen invloed op terugkeer, maar worden wel geconfronteerd met de ingrijpende gevolgen ervan.

Resultaat:

- 👍 We voeren met 521 cliënten gesprekken over hun toekomst.
- 👍 29 mensen keren met onze steun terug naar het land van herkomst waar ze worden begeleid door een lokale partnerorganisatie.
- 👍 Nog 37 cliënten keren via ons terug met steun van een andere organisatie.

Kennisdeling over EU-Terugkeerrichtlijn

In februari houden we een 'expertmeeting' over de EU-Terugkeerrichtlijn met onder andere Europarlementariër Judith Sargentini. Mede dankzij input van de European Council on Refugees and Exiles (ECRE), de Commissie Meijers en Amnesty International vindt een goede kennisuitwisseling plaats waarbij zorgen worden gedeeld over zaken als gedwongen terugkeer, detentie en de disproportionele politieke nadruk die EU-lidstaten leggen op terugkeer.

Resultaat:

- 📷 In de zomer reageren wij direct op het nieuwe ambtsbericht over Syrië. We benadrukken in onze reactie het belang om Syriërs voorlopig bescherming te blijven bieden. Onder andere de NOS en het ANP pikken ons bericht op.

Maatschappelijke begeleiding

Wanneer vluchtelingen bescherming krijgen en van het asielzoekerscentrum verhuizen naar een eigen woning komt er ontzettend veel op hen af, maar zij hebben vaak geen vangnet om op terug te vallen. Wij bieden essentiële maatschappelijke begeleiding bij het opbouwen van een nieuw, zelfstandig, bestaan. Deze begeleiding wordt lokaal uitgevoerd door vele vrijwilligers en versterkt door diverse (lokale) projecten. Uitgangspunt binnen onze maatschappelijke begeleiding is zelfredzaamheid.

Tijdens de maatschappelijke begeleiding bieden we steun bij praktische zaken, zoals een uitkering aanvragen, contracten voor gas, water en licht afsluiten, een zorgverzekering regelen en kinderen inschrijven op school. Ook geven we uitleg over de wet Inburgering, helpen we waar nodig bij het aanvragen van de lening bij DUO en benadrukken we het belang hier zo snel mogelijk mee te starten.

Omdat onze maatschappelijke begeleiding lokaal wordt uitgevoerd, kunnen onze vrijwilligers vluchtelingen goed wegwijs maken in hun nieuwe omgeving. We laten vluchtelingen kennismaken met de maatschappelijke organisaties en voorzieningen in hun nieuwe woonplaats. Als we problemen signaleren, verwijzen we door naar derden. Ook geven we uitleg over onderwijs en vrijwillig en betaald werk. We stimuleren vluchtelingen om zo snel mogelijk actief deel te nemen aan de samenleving.

Resultaat:

- 👍 In 280 gemeenten bieden we maatschappelijke begeleiding aan vluchtelingen bij het opbouwen van een nieuw bestaan.

Preventie van schulden en armoede

Een gezonde financiële situatie is onmisbaar voor een goede integratie. Daarvoor is kennis nodig van het financiële systeem in Nederland en van zaken als budgetteren, financieel vooruitkijken en online bankieren. VluchtelingenWerk ondersteunt vluchtelingen via groepscursussen en individuele budgetcoaching om grip te krijgen op hun financiën om zo financiële problemen te voorkomen. Onze methodiek is speciaal ontwikkeld voor de doelgroep.

Het project *Euro-Passie*, een initiatief van VluchtelingenWerk Nederland, Pharos en New Dutch Connections, is bedoeld om vluchtelingjongeren tussen de 17 en 21 jaar voorlichting te geven over geldzaken. Bijzonder in de aanpak is dat de dromen en ambities van de jongeren het uitgangspunt vormen van de cursus.

Met financiële begeleiding van ons project *Euro-Wijzer* ondersteunt VluchtelingenWerk Nederland vluchtelingen om financieel (zelf)-redzaam te worden en schulden te voorkomen.

Resultaat:

- 👍 We bieden meer dan 1.300 vluchtelingen financiële begeleiding, in groepsverband en/of individueel.
- 👍 Meer dan 500 getrainde vrijwilligers zetten zich in, in ruim 130 gemeenten.
- 📺 Tijdens de Week van het geld brengen we het project *Euro-Wijzer* onder de aandacht van de media. Er verschijnt een mooie reportage in *AD/De Stentor*.

*Maatschappelijk
begeleider Susanna:
'Je ziet cliënten stappen
zetten richting integratie.
De taal wordt beter,
het zelfvertrouwen groeit,
ze vinden werk of krijgen
weer toekomstplannen.
Ik vind het mooi om daaraan
bij te dragen.'*

*Said (22) uit Soedan:
'Eerst moest ik alfabetiseren,
maar nu heb ik drie dagen per
week inburgeringsles. Ook oefen
ik elke week in het taalcafé en
met mijn taalcoach.'*

Vorbereidende training voor participatieverklaring

Alle vluchtelingen in Nederland moeten een participatieverklaring ondertekenen, om hen te wijzen op de fundamentele waarden en normen van de Nederlandse samenleving. Om te zorgen dat vluchtelingen beseffen wat de verklaring inhoudt, ontwikkelde VluchtelingenWerk een training waarbij deelnemers met elkaar verkennen wat de betekenis is van termen als vrijheid, gelijkwaardigheid en solidariteit. Onze training is gericht op het vergroten van de zelfregie. Gezamenlijk onderzoeken de deelnemers hoe zij zelf kunnen bijdragen aan de samenleving. Het traject wordt afgesloten met een feestelijke ondertekening van de participatieverklaring.

Laatste financiële vangnet

Het VluchtelingenFonds van VluchtelingenWerk biedt een laatste vangnet voor vluchtelingen, bijvoorbeeld voor het deels bekostigen van vliegtickets bij gezinshereniging, leges voor sommige verblijfsvergunningen, daggeldvergoedingen en bijzondere noden. Een vluchteling kan in overleg met onze medewerkers een aanvraag indienen bij dit fonds. Een bijdrage hieruit voorkomt onnodige schuldenproblemen en verkleint de kans dat vluchtelingen en hun kinderen in financiële nood raken.

Resultaat:

- 👍 In 2019 helpt het VluchtelingenFonds meer dan 1.500 vluchtelingen, in de meeste gevallen met een deel van de ticketkosten voor gezinshereniging.

Inburgering

VluchtelingenWerk is actief als aanbieder van inburgeringstrajecten, verspreid over het hele land. Wij zijn betrokken bij en hebben kennis over diverse leefdoelgebieden van vluchtelingen en kunnen daardoor een passend, integraal aanbod bieden. Ook waarborgen we dat er een goed inburgeringsaanbod is op korte afstand voor vluchtelingen. Onze klassikale lessen worden gegeven door NT2-docenten, ondersteund door vrijwillige klassenassistenten. Bij signalering van zaken die de inburgering belemmeren, verwijzen wij door naar onze maatschappelijke of juridische begeleiders. Daarnaast koppelen we cursisten aan een vrijwillige taalcoach. Deze taalkoppels gaan er, buiten de les, samen op uit om de taal te leren. VluchtelingenWerk bezit het vereiste keurmerk Blik op Werk en voldoet aan de eisen van de inburgeringswet.

Resultaat

- 👍 4.552 vluchtelingen volgen inburgeringslessen bij VluchtelingenWerk.
- 👍 Het gemiddelde tevredenheidscijfer van onze inburgering is een 7,8 (bron: kwaliteitsinstituut Blik op Werk).

Nieuwe Wet inburgering

Ook in 2019 bereidt VluchtelingenWerk zich voor op de komst van de nieuwe Wet inburgering. Dat doen we op verschillende gebieden.

Betrokkenheid bij ontwikkeling wetsvoorstel

VluchtelingenWerk is in 2019 actief betrokken bij de ontwikkeling van het wetsvoorstel voor de nieuwe inburgeringswet van 2021 en bij de uitvoering van vijftien pilots ter voorbereiding op die wet. Daarbij maken we ons sterk voor meer aandacht voor de kwetsbare positie van vluchtelingen, de diversiteit van de groep en hun complexe leefsituatie. Onze ervaring met alfabetiseringscursussen en (maatschappelijke) begeleiding van de meest kwetsbare personen is hier bij uitstek van nut.

Kritische blik op wetsvoorstel

Op verzoek van minister Koolmees van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) levert VluchtelingenWerk commentaar op het conceptwetsvoorstel. We vinden het positief dat er meer regie gaat naar gemeenten en dat er vanaf de start van de inburgering aandacht komt voor participatie en werk, maar uiten onze zorgen over de invulling van de maatschappelijke begeleiding. De minister stelt hier te weinig financiële middelen voor beschikbaar en wil de lengte van de begeleiding inkorten.

Resultaat:

👍 Eind 2019 neemt de Tweede Kamer een belangrijke motie aan 'om bij voorkeur meer, maar in elk geval niet minder ruimte te bieden voor de maatschappelijke begeleiding'. VluchtelingenWerk blijft de uitvoering van deze motie volgen.

Vorbereidingen op de nieuwe situatie

In onze methodieken voeren we, in lijn met de nieuwe wet, aanpassingen door die meer gericht zijn op participatie. Zo treffen we voorbereidingen om straks tijdens de inburgering meer participatieve lessen te kunnen aanbieden, buiten de klas. Ook starten we samen met gemeenten vier regionale pilots 'brede intake' en sluiten we in diverse gemeenten aan bij pilots van het ministerie van SZW. Door het hele land organiseren we regionale kennisevenementen over de nieuwe inburgeringswet of verzorgen we een bijdrage aan bestaande bijeenkomsten over het onderwerp. Zo delen we onze kennis en ervaring en bereiden we gemeenten en andere belanghebbende organisaties zo goed mogelijk voor op de veranderingen die de nieuwe wet met zich meebrengt.

Werk voor vluchtelingen

Werkgevers zoeken nieuw personeel en vluchtelingen willen dolgraag aan de slag, maar veel werkgevers hebben moeite om vluchtelingen te bereiken. Daarom slaan VluchtelingenWerk en het bedrijfsleven ook in 2019 de handen ineen. Door gebruik te maken van de talenten én oog te hebben voor scholing, begeleiding en interculturele communicatie zorgen we voor een goede match. Vervolgens ondersteunen we werkgevers bij het zorgen voor een goede landing op de werkvloer en begeleiding gaandeweg.

Resultaat:

- 👍 540 vluchtelingen krijgen door onze begeleiding een baan of werkervaringsplaats.
- 👍 In januari lanceren we het Kennisplatform en de Leerlijn Arbeidsparticipatie, een digitaal e-learningplatform vol tools en informatie over het toeleiden van vluchtelingen naar werk.
- 👍 Samen met onder andere ManpowerGroup, Refugee Talent Hub en Hilton Hotels organiseren we meet-and-greets waar zo'n 300 vluchtelingen en werkgevers elkaar ontmoeten.

VIP²: vluchtelingen toeleiden naar de arbeidsmarkt

Ons project *Vluchtelingen Investeren in Participeren* (VIP)² beperkt de obstakels voor arbeidsparticipatie en zorgt dat alle partijen hun verantwoordelijkheid nemen: vluchtelingen, werkgevers, opleiders én de overheid. Direct na statusverlening bereiden deelnemers zich via een trainingsprogramma voor op de arbeidsmarkt. Het project sluit aan op de individuele behoefte en het niveau van de vluchteling. Aandacht voor Nederlands leren op de werkvloer, het ontwikkelen van de juiste vaardigheden en praktijkervaring opdoen staan centraal. Hierdoor worden de integratie en economische zelfstandigheid van vluchtelingen versterkt.

Resultaat:

- 👍 Ruim 600 vluchtelingen bereiden zich via VIP² voor op de arbeidsmarkt.
- 👍 VIP² draait in 70 gemeenten en met ruim 100 verschillende werkgevers.
- 📺 Deelnemers van onze arbeidsparticipatieprojecten krijgen veel aandacht in landelijke en regionale media. Zij deelden hun verhaal met o.a. *Trouw*, *Friesch Dagblad*, *BN/DeStem*, *Omroep Zeeland* en *Omroep West*.

Traineeshipprogramma

VluchtelingenWerk biedt verschillende traineeships voor vluchtelingen. Hiermee willen wij hen relevante werkervaring laten opdoen zodat zij hun positie op de arbeidsmarkt kunnen verbeteren. Tegelijkertijd zijn hun ervaringen waardevol voor VluchtelingenWerk. Er zijn profielen opgesteld, mentoren opgeleid en kandidaten geselecteerd.

Samen met zijn jobcoach Frans van VluchtelingenWerk werkte de Iraakse ingenieur Basil keihard om zich voor te bereiden op de Nederlandse arbeidsmarkt. Nu werkt hij bij een technologiebedrijf.

3. Opkomen voor vluchtelingen

Door overleg met ministeries, lobby bij het parlement, eigen onderzoek, contacten met de media en via het mobiliseren van onze achterban komt VluchtelingenWerk op voor de belangen van vluchtelingen en hun gezinnen.

Lange wachttijden asielprocedure en gezinshereniging

In 2019 loopt de wachttijd voor de start van de asielprocedure op tot anderhalf jaar. De wachtende asielzoekers verblijven nog steeds onder moeilijke omstandigheden, soms zelfs in noodvoorzieningen, met weinig activiteiten en privacy. Verhuizingen komen veelvuldig voor en asielzoekers die wachten op hun procedure krijgen geen leefgeld zoals andere asielzoekers. Half november presenteert VluchtelingenWerk het rapport 'Gevangen in een vastgelopen asielsysteem: gevolgen en verhalen' aan de Tweede Kamer. Dit leidt tot nieuwe politieke aandacht en beloften voor meer inzet van IND-personeel.

Resultaat:

- 👍 De lobby van VluchtelingenWerk leidt ertoe dat het recht op gezondheidszorg in asielzoekerscentra van mensen die lang moeten wachten op hun asielprocedure gelijk wordt getrokken met dat van vluchtelingen die al in de asielprocedure zitten.
- 📺 Ook in 2019 hebben wij de lange wachttijden gedurende het hele jaar, en op belangrijke politieke momenten, op de agenda gezet en weten te houden. De NOS en Nieuwsuur besteden aandacht aan de wachttijden, maar ook bijna alle landelijke kranten, nieuwssites als nu.nl en diverse landelijke en regionale radiozenders.

Strategisch procederen

Omdat het Nederlandse asielrecht soms onjuist invulling geeft aan het internationaal recht kan vluchtelingen onterecht bescherming onthouden worden. Daarom richtte VluchtelingenWerk de Commissie Strategisch Procederen op. Als Nederlandse regelgeving een grote groep asielzoekers negatief raakt, laat de commissie die beoordelen door de nationale rechter, het Europees Hof voor de Rechten van de Mens en het Europees Hof van Justitie.

In 2019 ondersteunt de commissie onder andere de zaak van een volwassen vluchteling die gezinshereniging aanvroeg voor zijn grootvader. Omdat de Nederlandse overheid van mening is dat de Europese regelgeving rondom gezinshereniging niet van toepassing is voor (groot)ouders van volwassen vluchtelingen was de kans op hereniging nihil. Daardoor blijven (groot)ouders die jarenlang hebben ingewoond bij een volwassen zoon of dochter alleen achter in de oorlog, zoals ook in deze zaak het geval was. Maar de Raad van State besluit in maart 2019 dat Europese regels over gezinshereniging wel degelijk van toepassing moeten zijn in dit soort situaties en volgt het standpunt van de commissie.

Resultaat:

- 👍 Volwassen vluchtelingen kunnen zich beroepen op de Europese Gezinsherenigingsrichtlijn wanneer zij zich in Nederland willen herenigen met hun (groot)ouder(s).

Reactie op wetsvoorstel verkorting asielvergunning

De staatssecretaris van Justitie en Veiligheid publiceert in 2019 het plan om de verblijfsduur van de asielvergunning te verkorten. De IND zou dan na zowel drie jaar als na vijf jaar toetsen of een vluchteling mag blijven. Dit zorgt voor veel stress en onzekerheid bij vluchtelingen en is funest voor de integratie, ook omdat het met een onzekere status nog moeilijker wordt om aan werk te komen. VluchtelingenWerk wijst in haar reactie onder meer op de hoge kosten en extra werklust voor de IND. Andere deskundigen, advocaten en maatschappelijke organisaties hebben ook veel kritiek op het voornemen van de staatssecretaris. Het wetsvoorstel is nog niet ingediend bij de Tweede Kamer.

Resultaat:

- 📺 Onze reactie op het wetsvoorstel staat onder andere op de voorpagina van het *Nederlands Dagblad* en haalt ook *Trouw*, *Het Parool* en de NOS.

Hala (36) uit Jemen wacht al langer dan een jaar op de start van haar procedure: 'Soms voel ik me waardeloos. Dat je al zo lang helemaal niets kunt doen of betekenen is moeilijk.'

Kritiek op voorgenomen inperking van de rechtsbijstand

Wij verzetten ons vanaf het begin tegen het voornemen van het kabinet om de rechtsbijstand in de asielprocedure te beperken: de rol van de advocaat is een belangrijke waarborg voor het nemen van een zorgvuldige beslissing op de asielaanvraag. De Commissie van Zwol, die onderzoek deed naar de inrichting van de asielprocedure, adviseert de staatssecretaris om de maatregel niet door te zetten. Ook de Raad voor de Rechtspraak en de IND waarschuwen in de uitvoeringstoetsen voor de nadelige effecten van deze maatregel op de wachttijd in de asielprocedure, die nu al is opgelopen tot anderhalf jaar. In 2020 weten we of de staatssecretaris het voorstel doorzet.

Resultaat:

📹 Met onder andere de boodschap 'Het plan om asielzoekers geen advocaat meer te geven, zal de asielprocedure nog meer vertragen', weten we veel kranten, nieuwssites en ook radiobulletins te bereiken.

In actie voor uitzetting Bahreinse vluchteling

VluchtelingenWerk reageert met afschuw als Ali Mohammed al-Showaikh, een vluchteling die eind 2018 door Nederland is uitgezet naar Bahrein, bij aankomst meteen wordt gearresteerd en gedetineerd. Korte tijd daarna wordt hij zonder eerlijk proces tot levenslang veroordeeld. VluchtelingenWerk dringt ook in 2019 stevig aan op onderzoek in deze zaak. Het onderzoeksrapport van de Inspectie Justitie en Veiligheid laat zien dat de IND heeft nagelaten onderzoek te doen naar het gevaar waarvoor Ali zijn land is ontvlucht en dat hem de mogelijkheid werd ontzegd om vrijwillig te vertrekken. VluchtelingenWerk wil dat de Nederlandse overheid er alles aan doet om Ali vrij te krijgen. Daarnaast is een breder onderzoek nodig naar de kwaliteit van de beslissingen van de IND.

Resultaat:

📹 Begin 2019 brengen we samen met Amnesty International het nieuws over de veroordeling naar buiten. Veel media nemen het bericht over. Ook de rest van het jaar weten wij elke ontwikkeling van deze schrijnende zaak in het nieuws te krijgen.

*Tolk Farhad was zijn leven niet zeker:
'Ik zou een spion zijn, waarom werkte ik anders al
zo lang voor het Amerikaanse leger?'*

In actie voor bescherming Afghaanse tolken

In 2019 zetten wij ons in voor Farhad, een Afghaanse tolk die volgens de IND niet aannemelijk kon maken dat hij gevaar loopt bij terugkeer. Hij dreigt te worden uitgezet. Farhad wordt het gezicht van nieuwe acties voor de bescherming van tolken. We krijgen daarbij brede steun, van militairen, (militaire) vakbonden en anderen. Samen met Amnesty International bieden we een petitie aan de commissie voor Defensie van de Tweede Kamer aan.

Resultaat:

- 👍 Onze inzet leidt tot een bijna door de hele Tweede Kamer gesteunde motie voor betere bescherming van Afghaanse tolken die zich hebben ingezet voor de internationale troepen in Afghanistan, waardoor deze tolken nu wel bescherming krijgen.
- 📹 We slaan alarm met een stevig mediaoffensief waardoor veel media over het onderwerp berichten. Om de druk op te voeren plaatsen we een gezamenlijke, paginagrote advertentie op de achterpagina van de *Telegraaf*, die aandacht oplevert in het *NOS Journaal*, *RTL Nieuws*, *Metro* en *Het Parool*.

Samenwerking in coalitieverband

Samen met andere belangenorganisaties vragen wij in 2019 aandacht voor thema's die erg belangrijk zijn voor vluchtelingen en hun gezinnen en weten we die nadrukkelijk op de politieke en maatschappelijke agenda te krijgen.

Resultaat:

- 👍 Met de werkgroep Leges Omlaag, een samenwerking van ngo's en wetenschappers, voert VluchtelingenWerk jarenlang actie tegen de hoge leges voor verblijfvergunningen, vooral met gerechtelijke procedures. Op last van de Raad van State moeten in 2019 de leges voor gezinshereniging opnieuw worden verlaagd.
- 👍 De staatssecretaris van Justitie en Veiligheid geeft een uitgebreide reactie op het rapport over de leefomstandigheden van kinderen in de centrale opvang, een publicatie van de werkgroep Kind in azc (VluchtelingenWerk, Unicef, Stichting de Vrolijkheid, Warchild, Save the Children en Kerk In Actie) en het COA. Op sommige punten, zoals meer zwemlessen voor vluchtelingkinderen, zijn de eerste resultaten van verbeteringen al zichtbaar.
- 👍 VluchtelingenWerk ontwikkelt samen met het Rode Kruis, het COA, CoMensha en Nidos de toolkit 'Het bespreken van mensenhandel/uitbuiting met (voormalig) asielzoekers'. Deze bevat handvatten om mensenhandel en uitbuiting bespreekbaar te maken en vluchtelingen hiertegen te beschermen, inclusief handige factsheets.

Internationale solidariteit

Ook in Europa maken we ons sterk voor de bescherming en integratie van asielzoekers en vluchtelingen. Internationaal werken we nauw samen met partnerorganisaties in landen aan de buitengrenzen van de EU waar veel vluchtelingen noodgedwongen verblijven. We geven trainingen en delen kennis met onze partnerorganisaties.

Resultaat:

- 👍 In 2019 blijven we aandacht en oplossingen vragen voor de erbarmelijke omstandigheden aan de grenzen van Europa. We werken daarin samen met onze koepelorganisatie in Brussel, de European Council on Refugees and Exiles (ECRE), en maken nieuw onderzoek mogelijk om de impasse rond de situatie in Griekenland te doorbreken.
- 👍 We werken samen met lokale partnerorganisaties in onder meer de Balkan, Griekenland, Hongarije en Curaçao. Daar organiseren we twintig trainingen en werkbezoeken, delen kennis met elkaar en ontwikkelen samen projecten.
- 👍 De Greek Council for Refugees helpt met onze steun 475 vluchtelingen op de Griekse eilanden. Door juridische hulp, met name aan de meest kwetsbare groepen, krijgen 49 vluchtelingen toestemming om de eilanden te verlaten en bescherming aan te vragen.
- 👍 Op Curaçao ondersteunen we de oprichting van een nieuwe mensenrechtenorganisatie om Venezolaanse vluchtelingen op het eiland te kunnen bijstaan.

4. Begrip voor vluchtelingen

Met acties, media-inzet, campagnes, voorlichting en ontmoetingen zet VluchtelingenWerk zich in om het draagvlak voor vluchtelingen in de samenleving te vergroten. Wanneer er meer begrip is voor vluchtelingen kunnen zij makkelijker meedoen in onze maatschappij.

Mooie gesprekken tijdens *Bakkie Doen?*

Op 20 juni 2019, Wereldvluchtelingendag, gaan vluchtelingen op verschillende plekken door heel Nederland de straat op om kopjes koffie uit te delen aan voorbijgangers. Zo komen vluchtelingen en Nederlanders met elkaar in contact. Echte ontmoetingen en inspirerende gesprekken zorgen voor meer wederzijds begrip. Daarmee bouwen we aan het draagvlak voor vluchtelingen. Deze vierde editie van de actie *Bakkie Doen?* organiseren we samen met Connexxion, de NS en het Humanity House in Den Haag.

Resultaat:

- 👍 5.000 Nederlanders drinken op 37 locaties in Nederland een bakkie koffie met een vluchteling.
- 📺 Veel media berichten over deze sympathieke actie zoals *Hart van Nederland*, *RTL Nieuws*, *Het Jeugdjournaal* en vele regionale media.

Ontmoetingen door *Bekend maakt Bemind*

Via ons ontmoetingsproject *Bekend maakt Bemind* kunnen scholen, bedrijven, verenigingen, sportclubs en kerken een vluchteling uitnodigen. Een vrijwilliger komt met een vluchteling op bezoek en zij gaan in gesprek met de aanwezigen. Tijdens de ontmoeting komt feitelijke informatie over vluchtelingen aan de orde en vertelt de vluchteling zijn of haar persoonlijke verhaal: waarom moest ik vluchten? Hoe is het om in Nederland een nieuw leven op te bouwen? *Bekend maakt Bemind* bevordert het begrip voor vluchtelingen en heeft een positief effect op de taalvaardigheid van de vluchtelingen. Ook maken vluchtelingen vrienden en vergroten zij hun netwerk.

Resultaat:

- 👍 We geven 350 voorlichtingen op scholen.
- 👍 We geven 250 keer voorlichting bij bedrijven, clubs en kerken.

Muhammad (30): 'Tijdens Bakkie Doen? vertel ik mijn verhaal en laat ik mensen zien dat vluchtelingen ook maar gewoon mensen zijn. Dat vind ik belangrijk.'

Direct luisteren!

Wat zou jij doen om in vrijheid te leven?

Niemand vlucht vrijwillig. Neem Aziz, die de wrede dictatuur in Eritrea ontvluchtte. Lees of beluister haar verhaal op vluchtelingenwerk.nl/aziz.

Aziz (25) uit Eritrea: 'Ik vond het belangrijk mijn verhaal te vertellen. Veel mensen denken dat ik vluchtte voor geld of door honger, maar ik vluchtte omdat ik in Eritrea geen recht had op een éígen leven.'

Campagne Niemand vlucht vrijwillig

In aanloop naar 4 en 5 mei en de Europese verkiezingen in 2019 lanceert VluchtelingenWerk de campagne *Niemand vlucht vrijwillig* om aandacht te vragen voor het belang van vluchtelingenbescherming in Nederland. Via een tv-spot, abri's, podcasts, advertenties, Facebook, Instagram en LinkedIn vertellen Khaled (Syrië), Aziz (Eritrea), Akram (Iran), Nada (Bosnië) en Fifi (Nederland) hun vluchtverhaal. Ook ontwikkelen we een verkiezingswijzer waarmee in één oogopslag te zien is welke politieke partijen een vluchteling-vriendelijk programma hebben.

Resultaat:

- 👍 Zo'n 10.000 mensen raadplegen onze verkiezingswijzer.
- 👍 Meer dan drie miljoen mensen zien de tv-spot, online filmpjes worden bijna 200.000 keer bekeken.
- 👍 De podcasts met verhalen van vluchtelingen worden zo'n 800 keer beluisterd.

Al veertig jaar hart voor vluchtelingen

Het veertigjarig bestaan van VluchtelingenWerk in 2019 is geen reden voor een feestje, maar wel een mijlpaal om bij stil te staan en te reflecteren op wat was en nog gaat komen. We ontwikkelen een speciaal jubileumlogo met als slogan *Al 40 jaar ❤️ voor vluchtelingen* en geven een jubileummagazine uit met bijzondere verhalen over en van vluchtelingen, vrijwilligers en VluchtelingenWerk. Daarnaast roepen we mensen op om online hun hart te laten spreken voor vluchtelingen. Zij kunnen een manifest ondertekenen en daarmee een positief geluid over vluchtelingen verspreiden. Ook houden we een jubileumbijeenkomst voor onze belangrijkste externe relaties.

De aanwezigheid van koning Willem-Alexander geeft extra glans aan ons jubileum.

Resultaat:

- 👍 90.000 medewerkers, vrijwilligers en donateurs van VluchtelingenWerk ontvangen ons jubileummagazine.
- 👍 Meer dan 11.000 mensen tekenen het online manifest en laten zo een positief tegengeluid horen.
- 📺 Diverse media berichten over de jubileumbijeenkomst. Zo staat er een uitgebreid interview in het *Nederlands Dagblad* en is er een sfeerverslag in het tv-programma *Blauw Bloed*.
- 📺 *Trouw* en het *Algemeen Dagblad* publiceren reportages met vrijwilligers van VluchtelingenWerk van toen en nu.

Bijzondere ontmoetingen tijdens de *Open azc dag*

Wederzijds begrip ontstaat ook door ontmoeting op de plek waar vluchtelingen leven: het asielzoekerscentrum. Daarom organiseren we in 2019 voor de vijfde keer samen met het COA en het ministerie van Justitie en Veiligheid de landelijke *Open azc dag*. Bezoekers kunnen ook hier een *Bakkie Doen?* met vluchtelingen, maar ook rondleidingen en workshops volgen. Zo geven bewoners op verschillende locaties Arabische les. Op alle locaties verzorgen bewoners hapjes uit het land van herkomst, om ook zo ontmoetingen te bevorderen.

Resultaat:

- 👍 40 asielzoekerscentra door heel Nederland doen mee aan de *Open azc dag*.
- 👍 Ondanks het regenachtige weer brengen ruim 11.000 mensen een bezoek aan een asielzoekerscentrum.
- 👍 In aanloop naar de *Open azc dag* doen 3.000 mensen mee aan de online *Open azc dag*-quiz en leren zo meer over het leven in een azc.
- 📺 Onze ambassadeurs Mo Hersi uit Ethiopië en Khaled Alshareef uit Syrië vertellen in het tv-programma *Koffietijd* over de *Open azc dag*.

5. Financiën en organisatie

VluchtelingenWerk kan zich inzetten voor vluchtelingen dankzij de steun van onze donateurs, bedrijven, fondsen, particuliere en culturele instellingen, bijdragen van de Nationale Postcode Loterij, bijdragen van de gemeenten en subsidies van de overheid.

Door financieel bij te dragen, maken genoemde partijen onze ondersteuning aan vluchtelingen mogelijk, en laten zij ook zien dat zij de bescherming van vluchtelingen belangrijk vinden.*

Onmisbare steun van donateurs

Voor het eerst sinds 2015, toen de baten uit particuliere fondsenwerving ruim verdubbelden ten opzichte van het jaar ervoor, is er weer een stijgende lijn in de baten. In totaal ontvangen we € 6.575.983 in 2019. Het aantal donateurs daalt licht: van 65.446 naar 63.753. De bijdragen van donateurs zijn cruciaal bij het behartigen van de belangen van vluchtelingen. Het verstevigt onze onafhankelijke positie en geeft slagkracht om wezenlijke verbeteringen in de positie van vluchtelingen te realiseren. De particuliere fondsenwerving is er dan ook op gericht om de continuïteit van de belangenbehartiging van vluchtelingen te waarborgen en daarnaast activiteiten en projecten te financieren die direct het leven van vluchtelingen in Nederland verbeteren. Zo maken de donateurs in 2019 weer de vakantieweken voor vluchtelingkinderen mogelijk, alsook het muziekproject *Samenspel* en dragen zij bij aan de hereniging van door oorlog verscheurde gezinnen.

Resultaat:

👍 In 2019 ontvangen we € 6.575.983 van onze 63.753 donateurs.

Steun van de Nationale Postcode Loterij

Tijdens het Goed Geld Gala van de Nationale Postcode Loterij wordt bekend dat er in 2019 een bedrag van 370,6 miljoen euro wordt verdeeld onder 117 goede doelen die werken aan een betere wereld. VluchtelingenWerk Nederland wordt blij verrast met een extra structurele bijdrage van twee miljoen euro, boven op de al toegezegde acht miljoen per jaar. We gebruiken deze extra bijdrage onder andere voor projecten op het gebied van arbeidsparticipatie en voor projecten aan de grenzen van Europa. Hiermee kunnen wij nóg meer het verschil maken voor vluchtelingen.

Johke Heerkens Thijssen is donateur en heeft VluchtelingenWerk opgenomen in haar testament: 'Ik ken het gemis van vaste grond onder je voeten. Ik weet hoe belangrijk het is dat er dan mensen zijn die je helpen, met de taal en de gebruiken.'

Maatschappelijke begeleider Harry: 'In het begin is er veel contact, want er moet veel geregeld worden. Met de tijd worden mensen steeds zelfstandiger.'

Subsidie van de overheid

In 2019 ontvangen we € 9.800.000 subsidie van het ministerie van Justitie en Veiligheid voor ons werk in de asielzoekerscentra en voor de tolkdiensten. Van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid ontvangen we € 1.100.000 subsidie voor het trainen en begeleiden van vrijwilligers en medewerkers die vluchtelingen ondersteunen bij hun integratie. Daarnaast ontvangen we € 1.100.000 van de Raad voor Rechtsbijstand voor het geven van voorlichting aan vluchtelingen tijdens de asielprocedure.

Geld van gemeenten voor integratie

Gemeenten schakelen ons in voor de noodzakelijke begeleiding van vluchtelingen bij hun integratie in Nederland. In 2019 maakt 77% van alle gemeenten gebruik van onze dienstverlening en expertise. Onze (getrainde) vrijwilligers, ondersteund door betaalde krachten, bieden vluchtelingen persoonlijke begeleiding. Onze begeleiding wordt lokaal uitgevoerd en stimuleert zo de verbinding tussen vluchtelingen en hun nieuwe woonplaats. Het geld van de gemeenten is van essentieel belang voor de instandhouding van ons lokale netwerk van vrijwilligers, dat vluchtelingen bijstaat bij het opbouwen van een nieuw bestaan en een zelfstandige toekomst.

Bijdragen van fondsen

Ook in 2019 ontvangen we steun van verschillende fondsen. We ontvangen in totaal € 3.300.000 van het Oranjefonds, Adessium, de Rabobank Foundation en het Asiel-, Migratie- en Integratiefonds (AMIF) van de EU. De projecten die we met deze financiële steun uitvoeren zijn onder andere gericht op het toeleiden van vluchtelingen naar werk, het bijstaan van kinderen in de azc's, schuldpreventie, terugkeer, ontmoeting en dialoog. Zo vergroten wij onze maatschappelijke impact.

*** Deze cijfers zijn onder voorbehoud van accountantscontrole.**

Bekijk na 30 juni 2020 de landelijke en regionale jaarrekeningen op vluchtelingenwerk.nl

BEDANKT!

VluchtelingenWerk ontvangt steun van vele bedrijven en instellingen.

Dankzij deze bijdragen en die van onze donateurs,
de Nationale Postcode Loterij en anderen, kunnen wij ons blijven
inzetten voor vluchtelingen in Nederland.

Zie ook vluchtelingenwerk.nl/bedrijven

Deloitte.

provincie limburg

...en vele anderen!

VluchtelingenWerk Noord-Nederland in 2019

Het werkgebied van Noord

Locaties in gemeenten in 2019

- Aa en Hunze, Spreekuur Gieten
- Achtkarspelen, Spreekuur Buitenpost
- Assen, Integratiekantoor
- Assen, Juridisch Steunpunt Drenthe
- Borger-Odoorn
- Coevorden
- Dantumadeel
- De Fryske Marren, Integratiekantoor Joure
- De Fryske Marren, Spreekuur Lemmer
- De Wolden, Juridisch spreekuur in Zuidwolde
- Dongeradeel, Integratiekantoor Dokkum
- Emmen, Integratiekantoor
- Ferwerderadeel
- Groningen, Steunpunt Gezinshereniging en Juridisch
- Heerenveen, Integratiekantoor
- Hoogeveen, Juridisch spreekuur
- Kollumerland, Integratiekantoor Kollum
- Leeuwarden, Integratiekantoor
- Leeuwarden, Steunpunt Gezinshereniging en Juridisch
- Leeuwarderadeel, Spreekuur Stiens
- Meppel, Spreekuur juridisch
- Midden-Drenthe, Integratiekantoor Beilen
- Noordenvelde, Integratiekantoor Roden
- Ooststellingwerf
- Pekela, Spreekuur Oude Pekela
- Smallingerland, Integratiekantoor Drachten
- Stads kanaal, Integratiekantoor
- Súdwest-Fryslân, Integratiekantoor Sneek
- Tynaarlo
- Tytsjerksteradiel, Integratiekantoor Burgum
- Westerveld
- Westerkwartier, Integratiekantoor ism De Schans (Leek, Marum, Zuidhorn, Grootegast)

Opvang in 2019

- Assen, azc
- Balk, azc
- Burgum, azc Gezinslocatie
- Delfzijl, azc
- Drachten, azc
- Emmen, azc Gezinslocatie
- Hoogeveen, azc en EBTL
- Sint Annaparochie, azc
- Sneek, azc
- Ter Apel, AC Aanmeldcentrum
- Ter Apel, POL Procesopvanglocatie
- Ter Apel, VBL Vrijheidsbeperkende Locatie
- Zweenlo, azc

Ⓡ Groningen, Regiokantoor

Inburgering in 2019

- Achtkarspelen, Inburgeringslocatie Buitenpost
- Assen, Inburgeringslocatie
- De Fryske Marren, Inburgeringslocatie Joure
- De Fryske Marren, Inburgeringslocatie Lemmer
- Dongeradeel, Inburgeringslocatie Dokkum
- Emmen, Inburgeringslocatie
- Groningen, Inburgeringslocatie
- Heerenveen, Inburgeringslocatie
- Het Hogeland (Winsum), Inburgeringslocatie
- Hoogeveen, Inburgeringslocatie
- Noordenvelde, Inburgeringslocatie Roden
- Smallingerland, Inburgeringslocatie Drachten
- Stads kanaal, Inburgeringslocatie
- Súdwest-Fryslân, Inburgeringslocatie Sneek
- Tytsjerksteradiel, Inburgeringslocatie Burgum

Aan 311 cursisten op 14 locaties hebben we inburgeringslessen gegeven. De lessen zijn gewaardeerd met een 7.8. Maatschappelijke begeleiding hebben we uitgevoerd in 38 gemeenten. Deze klussen en nog meer hebben we geklaard met 1939 vrijwilligers en 136 vaste medewerkers (86,87 fte).

Vorbereidingen voor de Veranderopgave Inburgering (VOI)

In 2019 is VWNN zich op de Veranderopgave Inburgering (VOI) gaan voorbereiden op landelijk, regionaal en lokaal niveau. Landelijk ontwikkelen we een integraal aanbod op het vlak van integratie (inburgering en maatschappelijke begeleiding, inclusief Brede Intake, PIP, PVT en Arbeidsparticipatie), om gemeenten in 2021 te kunnen aanbieden.

De eerste stappen waren het verzamelen van goede voorbeelden uit de vijf landelijke regio's, die mogelijk onderdeel worden van dit aanbod en het inventariseren van de toekomstige wensen van de gemeenten uit iedere regio. We merkten dat veel gemeenten, net als wij, zoekende waren. Gemeenten zochten elkaar steeds meer op en VWNN werd in veel gemeenten op lokaal niveau gesprekspartner. Vanuit de rol van aanbieder van inburgeringslessen en als expert op het gebied van de doelgroep.

De afgelopen jaren heeft VWNN in diverse projecten geparticipeerd of eigen projecten uitgevoerd in de Noordelijke gemeenten. Met deze projecten hebben we veel ervaring opgedaan die we nu goed kunnen gebruiken in de ontwikkelingen van een nieuw aanbod. Zo biedt het project *Eurowijzer* een fantastische basis voor het financieel zelfredzaam maken van statushouders in relatie tot het thema ontzorgen. In Friesland voeren we op meerdere locaties al enige tijd werkzaamheden uit die een basis vormen voor de komende Brede intake. We combineren onze inburgeringslessen waar mogelijk met projecten gericht op arbeidsparticipatie (*VIP²* en *VIP in eigen taal*) of sociale participatie (vrijwilligerswerk, *Wegwijs in de buurt*). Uitkomst is een integraal geheel waarbij inburgeren gecombineerd wordt met participatieactiviteiten in een doorlopende lijn.

De maatschappelijke begeleiding die VWNN uitvoert in het overgrote deel van de Noordelijke gemeenten, is gericht op het zelfredzaam maken van statushouders. De meest kwetsbare statushouders krijgen de meest intensieve begeleiding. Statushouders die zichzelf al kunnen redden, stimuleren we om zich meer te richten op activiteiten met als doel op het vinden en houden van werk. De ondersteuning die onze vrijwilligers bieden is daarmee al maatgericht. Deze ervaring kunnen we goed gebruiken in de begeleiding van mensen die onder de VOI in ofwel de Z-route, de B1-route of de opleidingsroute gaan inburgeren.

In 2019 zijn mooie samenwerkingsverbanden ontstaan waarin we ons samen met partners in de keten voorbereiden op de VOI. Contacten zijn intensiever geworden en mooie samenwerkingsverbanden zijn ontstaan. Waar partijen elkaar in het verleden niet altijd wisten te vinden, weten we nu beter waar we elkaar kunnen opzoeken of nog beter, waar we elkaar kunnen versterken. De winst is uiteindelijk voor de statushouder die hierin centraal staat. We werken samen met lokale, regionale en landelijke partners.

'Succesvolle inburgering: verbinden, verbeteren, versnellen'

Bijna 250 mensen verzamelen zich 9 oktober in Schouwburg De Lawei in Drachten, voor de conferentie *'Succesvolle inburgering: verbinden, verbeteren, versnellen'*, georganiseerd door Stavoor en VluchtelingenWerk Noord-Nederland, in samenwerking met Friesland College, ROC Friese Poort, Alfa-college, Refugee Talent Hub en Tinten Welzijnsgroep. Aanleiding voor de bijeenkomst is de aangekondigde herziening van de inburgeringswet met ingang van 2021.

De opgave deze middag: Hoe krijg je meer migranten aan het werk en hoe zorg je voor succesvolle inburgering?

Taal is en blijft cruciaal bij een succesvolle inburgering. "Werken moet ook veel eerder toegestaan worden want door te werken leer je de taal sneller", aldus spreker ondernemer Manar Aburshaid.

Ook minister Koolmees van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, die de zaal vanaf een scherm toespreekt, benadrukt het belang van werk en taal als de beste wegen naar integratie. In het nieuwe stelsel maken gemeenten afspraken met nieuwkomers. De focus ligt op werken en leren en het vereiste taalniveau wordt verhoogd. Jongeren moeten zo snel mogelijk op het juiste niveau kunnen instromen in het reguliere onderwijs. Er lopen pilotprojecten om goed te onderzoeken wat echt werkt. De boodschap van één van de sprekers: "Blijf je verbazen, blijf nieuwsgierig naar de persoon achter de vluchteling" sluit de middag mooi af.

Regio activiteiten 2019 in vogelvlucht

Weer kansen zien, na afronding van project *Mijn Toekomst*

Onder belangstelling van medewerkers van gemeente De Fryske Marren, Pastiel, Wurkjouwer en VluchtelingenWerk ontvingen dertien Syriërs en vijftien Eritreeërs donderdag 14 februari hun certificaat als bewijs van deelname aan het project 'Mijn Toekomst' met als onderdeel de 'VIP' training.

Er zijn mooie resultaten bereikt. Mede dankzij de inzet van vrijwillige mentoren. Zo ging Kamal (2 jaar in Nederland, timmerman van beroep) met zijn mentor naar een open dag van Technopark in Heerenveen. Technopark was bereid om Kamal een kans te geven. Hij mag nu zeven keer meelopen. Kamal zelf straalt van trots en is nu extra gedreven om vaktaal te leren. Maar ook het verhaal van Mohammad is tekenend. Vanaf zijn veertiende heeft hij altijd gewerkt. Nu ineens twee jaar al niet meer. Hij zag het eigenlijk niet meer zitten. Door de training en gesprekken met zijn mentor heeft hij weer hoop gekregen dat het gaat lukken. Met hulp van Pastiel lijken er mogelijkheden te zijn bij een bouwbedrijf. Mohammad heeft nu haast: hij vraagt elke week wanneer hij kan beginnen. In de Eritrese groep zagen we veel flexibiliteit en motivatie om te werken. Simon, leraar van beroep, realiseert zich dat dat hier in Nederland lastig wordt en wil nu graag met zijn handen werken. Mulue heeft ervaring als visverwerker en Elsa, nog maar kort in Nederland, mag een aantal dagdelen met een schoonmaakster van GOM meelopen in een school.

VluchtelingenWerk wil de route naar duurzaam werk en participatie voor statushouders versnellen. Met *Mijn Toekomst* en *VIP*² hopen we daaraan een bijdrage te leveren. Zoals één van de vrijwillige mentoren aangeeft: "de grootste winst is dat de statushouders veel sneller horen hoe het hier in elkaar steekt, en gelijk aangesproken worden op het feit dat ze wat kunnen doen".

[Klik hier voor het gehele verhaal.](#)

Opleiding ervaringsdeskundigen

In de dienstverlening aan vluchtelingen en andere nieuwkomers worden, veelal op vrijwillige basis, mensen uit de doelgroep ingezet vanwege hun ervaringen, (cultuur)kennis en taal. Zij zijn actief onder verschillende benamingen: sleutelfiguren, rolmodellen, (cultuur)tolken en cultuur coaches/mediators.

Met alleen het hebben van ervaring(skennis) is het niet vanzelfsprekend dat daarmee ook over de benodigde deskundigheid wordt beschikt om deze ervaringen constructief in te kunnen zetten zodat deze betekenis krijgt voor anderen op zowel advies- en/of beleidsniveau, als in de uitvoering.

Daarom hebben VluchtelingenWerk Noord-Nederland en de Hanzehogeschool Groningen- faculteit Rehabilitatie in september de handen ineen geslagen. Samen met enkele nieuwkomers hebben wij een gecertificeerde cursus ontwikkeld, welke aangeboden zal worden op de Hanzehogeschool Groningen; Ervaringsdeskundigheid Nieuwkomers (EDNIKO).

Organisaties en gemeenten kunnen deelnemen aan het project door een kandidaat voor te dragen, hiervoor een cursusplaats aan de Hanzehogeschool te financieren en de kandidaten een relevante stage- of werk(ervarings)plaats te bieden. Deelnemende organisaties en cursisten worden ondersteund bij de implementatie van Ervaringsdeskundigheid Nieuwkomers binnen de organisatie. Ook VluchtelingenWerk Noord-Nederland financiert enkele scholingstrajecten voor interne kandidaten.

Door certificering bieden we nieuwkomers perspectief in het kader rondom Nieuwkomers van (arbeids)participatie en komen we kwalitatief tegemoet aan de behoeften van ketenpartners.

[Klik hier voor meer informatie over dit project.](#)

Wake up your mind!

Tijdens de brainstormsessies van het project Wake up your mind bedenkt een diverse groep jongeren zoveel mogelijk toffe ideeën. Vervolgens wordt er een jaar lang samengewerkt om dit idee uit te voeren. De jongeren ontmoeten mensen uit andere culturen en doen waardevolle ervaring op met het opzetten van projecten.

Het doel is vluchtelingen actief mee te laten doen binnen VluchtelingenWerk en een betere match te maken tussen jongeren en vrijwilligerswerk bij VVWN.

Voor de maatschappelijke dienst richten wij ons op een gemêleerde groep van jonge statushouders en Nederlandse jongeren in de leeftijd van 18-28 jaar.

Resultaten:

- Deelnemers krijgen een uitgebreid netwerk en nieuwe kennis. Ze nemen deel aan de tweedaagse basiscursus van VluchtelingenWerk en er zijn landelijke cursussen voor deelnemers en andere vrijwilligers.
- Tijdens het project krijgen de deelnemers een eigen taak en verantwoordelijkheid.
- Jonge statushouders kunnen hun ervaringen delen, wat resulteert in meer begrip voor en betrokkenheid met elkaar.
- *Wake up your mind!* is daarnaast een goede werkplek voor de statushouders om de Nederlandse taal beter te leren beheersen.

In elk van de zes steden, waarvan twee in Noord-Nederland, werken we met een groep van twintig vrijwilligers: tien jonge statushouders en tien Nederlandse jongeren. Dat betekent dat 120 jongeren een maatschappelijke dienst gaan doen bij VluchtelingenWerk. De groepen bepalen zelf wat voor project ze gaan realiseren in hun maatschappelijke diensttijd. Ze doen dat met een stevige inbedding in een projectorganisatie. Er zijn drie junior projectteams die de jongeren zullen begeleiden in het proces. De junior projectteams bestaan uit één projectmedewerker en twee à drie stagiairs. De Jonge Honden is een junior adviesbureau; zij begeleidt de jongeren tijdens de maaksessie, het bedenken en opzetten van het *Wake up your mind!* Project. Daarnaast zullen zij de tussen- en eindevaluatie voorbereiden en leiden.

[Lees hier meer over Wake up your mind!](#)

Unieke samenwerking door Tinten en VluchtelingenWerk Noord-Nederland in sociale domein Westerkwartier

In de gemeente Westerkwartier slaan Sociaal Werk de Schans (Tinten) en VluchtelingenWerk Noord-Nederland vanaf 1 januari 2019 de handen ineen...

...bij de maatschappelijke begeleiding en het participatie verklaringstraject van statushouders.

Tinten heeft in het najaar de aanbesteding voor de basisondersteuning in de gemeente Westerkwartier gegund gekregen. Een nieuwe stichting, Sociaal Werk De Schans, zal daar vorm aan geven. Voor de specifieke begeleiding van statushouders is VluchtelingenWerk gevraagd te ondersteunen.

VluchtelingenWerk Noord-Nederland en Tinten werken in vier gebiedsteams samen om de maatschappelijke begeleiding van statushouders in de gemeente uit te voeren. Via huisbegeleiding door vrijwilligers van VluchtelingenWerk en door een gezamenlijk spreekuur te houden, krijgen de statushouders begeleiding om hun weg in onze maatschappij te vinden.

Met deze bijzondere samenwerking tussen Sociaal Werk De Schans en VluchtelingenWerk kunnen we extra aandacht geven aan de eerste fase van integratie.

De begeleiding van beide organisaties is gericht op zelfredzaamheid van de statushouder. VluchtelingenWerk Noord-Nederland brengt haar jarenlange expertise van deze doelgroep in. De methodiek positieve gezondheid die De Schans gebruikt als uitgangspunt voor de basisondersteuning – en waar zij zich verder op ontwikkelt – maakt VluchtelingenWerk nieuwsgierig en enthousiast.

[Kijk op de site voor meer informatie.](#)

Persoonlijk verhaal

Terugkeren met hulp van VluchtelingenWerk

Terugkeer naar je land van herkomst is moeilijk. Je begint helemaal opnieuw, vaak in een onbekende omgeving. Begeleide re-integratie met financiële ondersteuning helpt, net als het hebben van familie en vrienden. Maar ook dan is het keihard werken om je plek te vinden in een maatschappij zonder vangnet van de overheid. In december zocht VluchtelingenWerk Nederland acht terugkeerders naar Iraaks Koerdistan op en interviewde hen over hun ervaringen.

Het mooiste verhaal is dat van restauranthouder Hasim. Hij startte een halfjaar geleden met zijn bescheiden restaurant. Geld voor personeel heeft hij niet. Zijn hele gezin werkt mee om het werk af te krijgen. Maar zijn schulden zijn afbetaald. Met het kleine beetje geld dat hij overhoudt, spaart hij om langzaam uit te breiden, met een kippengrill op het terras en met een betere generator, om de regelmatig uitvallende stroom mee op te vangen.

Ook drie anderen zijn hun eigen bedrijf gestart. Slechts één van de terugkeerders heeft een baan gevonden, met hulp van ETTC, de Iraakse partnerorganisatie van VWN.

De overige drie terugkeerders hebben het zwaar. Twee van hen hebben ernstige medische problemen en een heeft alles verloren en woont na zijn scheiding op straat.

Het economisch perspectief van deze acht cliënten lijkt niet geweldig. Toch zie je wat een goede begeleiding kan doen. Want een terugkeerder begint op nul, in veel opzichten. Vind maar eens een huis en werk na jaren weggeweest te zijn. Uit de verhalen blijkt ook het grote belang van een netwerk van familie en vrienden. Zij vormen doorgaans het vangnet dat vanuit de overheid niet geboden wordt. Een positieve houding en hard werken zijn de andere belangrijke ingrediënten voor een succesvolle terugkeer.

[Klik hier voor het gehele artikel.](#)

2019 in cijfers

Euro-Wijzer

256 cliënten begeleid volgens methode Euro-Wijzer

94 vrijwilligers getraind op methode Euro-Wijzer

Bekend maakt Bemind

60 voorlichtingen op scholen, bedrijven, verenigingen, sportclubs en kerken

Traject participatieverklaring

277 statushouders

119 migranten

Inburgering

311 cursisten

14 leslocaties

7,8 Tevredenheidscijfer

Arbeidsparticipatie VIP²

Project VIP² 2018-2020,
feitelijk start maart 2018.

375 vluchtelingen zijn geworven, waarvan 254 inmiddels zijn gestart en/of de VIP training hebben doorlopen.

254 deelnemers zijn gekoppeld aan een vrijwillige arbeidscoach.

72 arbeidscoaches zijn voor VIP opgeleid. In totaal zijn 82 vrijwilligers geworven om deelnemers binnen VIP te ondersteunen.

35 gemeenten werken met ons samen in het project en zijn opgenomen in het regionaal netwerk

4 ROC's werken met ons samen.

40 bedrijven helpen ons binnen het project aan stageplaatsen en/of bedrijfsexcursies.

Time4You

8 centrale opvanglocaties

1299 kinderen nemen deel

194 kinderen: voorlichting asielprocedure en/of kinderrechten

Op 21 scholen heeft de voorlichting over de asielprocedure en/of kinderrechten plaatsgevonden

Met Opgeheven Hoofd

toekomstoriëntatie en terugkeerbegeleiding

Begeleiding toekomstoriëntatie:

65 personen

Terugkeerbegeleiding: **36** personen

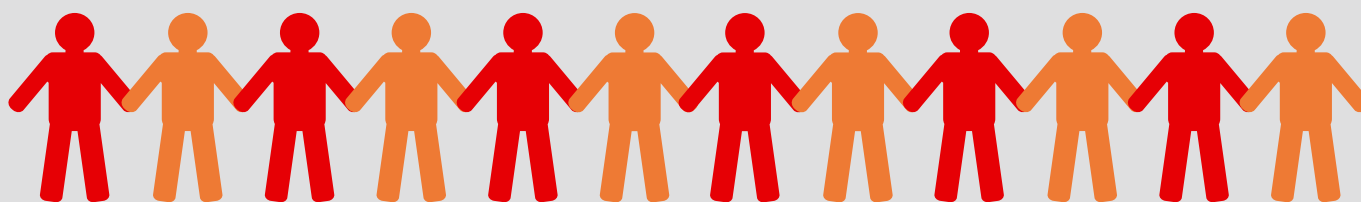

Gezinshereniging

289 nieuw gestarte procedures/nieuwe aanvragen

actief in **38** gemeenten

1939 vrijwilligers en **136** beroepskrachten (86,87 fte), ziekteverzuim **6.2%**

**VluchtelingenWerk
Nederland**

VluchtelingenWerk Noord-Nederland

Friesestraatweg 191-3

9743 AC Groningen

T 050-5757290

Info-noord@vluchtelingenwerk.nl

www.vluchtelingenwerk.nl/noordnederland

VluchtelingenWerk Nederland

Postbus 2894

1000 CW Amsterdam

info@vluchtelingenwerk.nl

www.vluchtelingenwerk.nl

